

Notat: Midtvejsevaluering af projekt Livretten

September 2018

Baggrund

Det socialpsykiatriske bosted Kløverengen afprøver i et ét-årigt projekt, Liv-retten, (1.1.2018 - 31.12.2018), hvorvidt en integreret kostordning, hvor sund mad morgen og aften er en del af det faste tilbud, kan bidrage en hurtigere recovery-proces for beboerne.

Projektet belyser, om en integreret kostordning kan bidrage til, at beboerne får bedre spisevaner, mere energi, bedre døgnrytme, bliver mere aktive, og at beboerne i højere grad føler sig som en del af et socialt fællesskab på Kløverengen. Alt sammen del-elementer, der forventes at bidrage positivt til beboernes recovery-proces.

Implementeringsevaluering

Projektet drives af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for beboere, det pædagogiske personale, ledelse og kost- og ernæringsvejledere.

Beboerne er inddelt i tre madgrupper, hvor beboerne skiftes til at skulle bidrage til indkøb, tilberedning og oprydning.

I projektet er der i overensstemmelse med projektbeskrivelsen gennemført følgende aktiviteter:

- Morgenmad mandag – fredag, som tilberedes af beboere med støtte fra personalet.
- Aftensmad mandag – fredag, som tilberedes af beboere med støtte fra personalet
- Mandag – fredag støttes beboerne i at planlægge, handle til og rydde op efter aftensmad.
- Formidling af sammenhæng mellem sund kost og trivsel/psykiske sygdomme til personale
- Dialog om, og udfyldelse af, individuel sundhedsprofil (kontaktperson og beboer)

I projektperiodens første del har der været gennemført morgen- og aftensmad. Dog har der været enkelte dage, hvor det ikke er lykkedes at motivere beboere i alle tre madgrupper til at deltage i indkøb og tilberedning, og hvor der derfor ikke er blevet lavet mad i den pågældende madgruppe. I gennemsnit drejer det sig om et måltid for én af de tre madgrupper om ugen.

For at understøtte implementeringen af aktiviteterne har projektet været et tema på kostgruppemøder med beboerne, hvor beboerne har haft mulighed for at komme med ideer og feedback til projektet.

Ligeledes har der været afholdt løbende møder og en temadag for medarbejdere med fokus på projektet. Her har medarbejdere bidraget til at tilrette og udvikle praksis omkring projektet.

Foreløbige resultater

De foreløbige resultater af projekt Livretten er baseret på målinger fra udfyldte sundhedsprofiler (en nulpunkts-måling inden projektet samt en måling i april og i august), samt faglige vurderinger fra projektgruppen.

Beboerne vil gerne leve en sundere livsstil

Beboerne har i løbet af projektet overvejende givet udtryk for et ønske om at ændre på deres sundhed. De vil gerne spise sundere, spise mindre portioner, træne mere, spise mindre slik/kage/chips, drikke mindre sodavand, ryge mindre og drikke mindre alkohol.

Bedre spisevaner

Når beboerne beskriver deres spisevaner, kan vi se, at der er sket betydelige forbedringer fra før projektets start og frem til målingen i august:

- Inden projektet spiste 37 % morgenmad. I august er tallet oppe på 72 %
- Inden projektet spiste 37 % af beboerne fastfood til daglig. Dette tal er nede på 17 %
- Inden projektet spiste 58 % slik/kage/chips som mellemmåltid. Dette tal er nede på 28 %

Medarbejderne som rollemodeller

Der er i projektet blevet arbejdet med at hjælpe medarbejderne til at udfylde deres funktion som rollemodeller i projektet. Medarbejderne har løbende givet udtryk for tvivl omkring rollen, og der blev derfor lavet en temadag i april 2018 med det formål at øge medarbejdernes forudsætninger for at bakke op om projektet. Her var der fokus på, hvordan medarbejderne kan agere som "måltidværter" og herigennem skabe gode og rare oplevelser omkring måltiderne.

For at understøtte medarbejdernes funktion som det gode eksempel, blev det i august 2018 ligeledes indført, at det personale, der støtter beboerne med maden, spiser et pædagogisk måltid sammen med beboerne.

Beboerne oplever, at ovenstående tiltag har gjort spisesituationerne til bedre og rarere oplevelser.

Beboernes oplevelse af spisesituationerne

Det er afgørende for projektet, at der skabes positive spisesituationer; dels for at motivere beboerne til at deltage og dels fordi en del beboere har modtand (herunder angst) mod at spise sammen med andre.

Midtvejs i projektet vurderer 2/3 af beboerne, at spisesituationerne er overvejende positive, og bruger ord som: *Hyggeligt, rart, godt for mig, kan ikke undvære det, svært i starten men nu rarere, begynder at kunne lide det, alletiders og fint.*

Den resterende 1/3 beskriver spisesituationerne som *ok, blandende følelser eller fint nok*, og en enkelt beskriver spisesituationen som *ikke så rart*.

Beboernes prioritering af mad

Det har i projektperioden været en, forudsigelig, udfordring at motivere beboerne til at deltage i måltider og i arbejdet med at planlægge og tilberede måltider. Dette skyldes, at beboerne ofte prioriterer søvn eller andre aktiviteter over måltidet.

Ved midtvejsevalueringen deltager 38 % af beboerne i gennemsnit i morgenmåltidet og 55 % i aftenmåltidet. Projektet har en målsætning om, at 50 % af beboerne skal deltage i morgenmåltiderne og 75 % skal deltage i aftenmåltiderne.

Bedre døgnrytme

I løbet af projektet kan der ses en ændring af beboernes døgnrytme mod en mere "normal" døgnrytme.

Hvor de fleste beboere inden projektet stod op omkring kl. 10, er dette rykket til kl. 8. Det samme gør sig gældende for, hvornår beboerne går i seng: Inden projektet gik de fleste i seng omkring kl. 23, men der var samtidigt flere beboere, der gik i seng mellem kl. 1 – 5. Ved midtvejsevalueringen går de fleste i seng omkring kl. 22, og der er ingen, der går senere i seng end kl. 1.

Beboernes aktivitetsniveau

Projektet undersøger, hvorvidt de bedre spisevaner og den bedre døgnrytme fører til et øget aktivitetsniveau, hvor beboerne har mere overskud til at deltage i aktiviteter. Der kan dog ikke på nuværende tidspunkt ses en ændring i aktivitetsniveauet.

Fællesskab på Kløverengen

Projektet undersøger, hvorvidt den fælles kostordning kan styrke beboernes fællesskabsfølelse, idet alle beboere har mulighed for at deltage. Der kan dog ikke på nuværende tidspunkt ses en udvikling af fællesskabsfølelsen blandt beboerne på Kløverengen.

Fremadrettede fokusområder

I den sidste del af projektperioden frem til den 31.12.2018 vil der være øget fokus på motivationsarbejdet:

- Der vil blive arbejdet videre med at motivere beboerne til at deltage i projektet. Fra projektperioden er det erfaringen, at beboernes motivation delvist hænger sammen med den konkrete ret, de skal tilberede: Hvis man kan lide retten og har været med til at bestemme den, er motivationen større. Derfor er det i august 2018 indført, at beboerne i så høj grad som muligt, selv vælger hvilken ret, de skal tilberede. Dette i dialog med kost- og ernæringsvejledere, der sikrer, at måltiderne samlet set opfylder de officielle kostråd.
- Der vil blive sat større fokus på best practice og systematik i personalets motivationsarbejde og morgenvækning.
- Der vil blive arbejdet med at fastholde det pædagogiske fokus på at skabe positive spisesituationer.

Kløverengens vurdering af kostordningen

Kløverengen vurderer, at en integreret kostordning fungerer meget bedre for beboere og personale, end tidligere kostordninger, idet alle beboere har mulighed for at deltage og mulighed for at få sund mad.

Kløverengen vurderer, at projektets resultater i forhold til beboernes spisevaner og døgnrytme er meget positive. Kostvejlederne vurderer desuden, at beboerne i høj grad har vænnet sig til at spise sundere, og at det er blevet nemmere at vejlede beboerne i sund levevis, fordi beboerne nu har opnået en viden og en erfaring om sund mad.

Når de positive resultater ikke følges op af et samtidigt øget aktivitetsniveau, vurderer Kløverengen, at det skyldes, at kostordningen stadig er relativ ny. Det er kostvejledernes erfaring,

at livsstilsændringer tager lang tid – det gør det for alle mennesker, og ikke mindst for mennesker, der som beboerne på Kløverengen, har flere udfordringer end gennemsnittet.

Endelig har projektet indeholdt en lang række nye arbejdsgange for personalet, som det dels har taget tid at implementere, og som dels er blevet udviklet og justeret undervejs for at opnå en god effekt af projektet. Det vurderes, at dette har bidraget til at forsænke nogle effekter.

Udarbejdet af
Udviklingskonsulent Mette Flindt Høyberg
Forstander Anette Rix